

**UCHWAŁA NR X/95/2015
RADY MIEJSKIEJ INOWROCŁAWIA**

z dnia 13 lipca 2015 r.

**w sprawie stanowiska dotyczącego senackiego projektu ustawy o zmianie ustawy
o samorządzie powiatowym oraz ustawy – Kodeks wyborczy**

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 594, z późn. zm.¹⁾) oraz § 19 ust. 2 załącznika do uchwały nr X/99/2003 Rady Miejskiej Inowrocławia z dnia 26 czerwca 2003 r. w sprawie Statutu Miasta Inowrocławia (Dz. Urz. Woj. Kujawsko-Pomorskiego Nr 93, poz. 1356, z późn. zm.²⁾) uchwala się, co następuje:

§ 1. Rada Miejska Inowrocławia pozytywnie opiniuje i popiera senacki projekt ustawy o zmianie ustawy o samorządzie powiatowym oraz ustawy – Kodeks wyborczy (wniesiony do Sejmu RP 16 czerwca 2015 r.) wprowadzający możliwość nadania statusu miasta na prawach powiatu m. in. miastom liczącym co najmniej 70 tys. mieszkańców.

§ 2. Rada Miejska Inowrocławia zwraca się do Marszałka Sejmu RP z apelem o podjęcie działań zapewniających szybkie rozpatrzenie projektu przez Sejm RP, w szczególności poprzez ujęcie tegoż projektu w porządku obrad jednego z najbliższych posiedzeń.

§ 3. Uchwałę wraz z uzasadnieniem należy przesłać do Marszałka Sejmu RP.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miejskiej Inowrocławia

Tomasz Marcinkowski

---

¹⁾Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r. poz. 645 i 1318 oraz z 2014 r. poz. 379 i 1072.

²⁾Zmiany wymienionej uchwały zostały ogłoszone w Dz. Urz. Woj. Kujawsko-Pomorskiego z 2004 r. Nr 30, poz. 437, z 2007 r. Nr 13, poz. 174 i Nr 152, poz. 2725, z 2011 r. Nr 5, poz. 45 oraz z 2012 r. poz. 3.

Uzasadnienie

Dnia 16 czerwca br. do Sejmu RP wpłynął senacki projekt ustawy o zmianie ustawy o samorządzie powiatowym oraz ustawy – Kodeks wyborczy, który dotyczy m.in. nadania statusu miasta na prawach powiatu dwóm kategoriom miast, tj.:

1) tym, które przed dniem 31 grudnia 1998r. przestały być siedzibą wojewody i wobec których na wniosek rady miejskiej, odstąpiono od nadania praw powiatu,

2) oraz liczącym co najmniej 70 tys. mieszkańców.

W wyniku utworzenia z dniem 1 stycznia 1999 r. powiatów, dokonano podziału miast, w których przewodniczącym organu wykonawczego był prezydent miasta (miasta prezydenckie), na dwie kategorie: na miasta mające jednocześnie status powiatów (tzw. powiaty grodzkie) i na miasta pozbawione tego charakteru, włączone w skład powiatów ziemskich. O zaliczeniu danego miasta do określonej kategorii nie decydowały jednak kryteria merytoryczne, takie jak np. wielkość miasta, liczba ludności.

Status powiatów grodzkich uzyskały bowiem, na mocy art. 91 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym, miasta liczące więcej niż 100 tys. mieszkańców oraz miasta, które przestały być siedzibą wojewody z dniem 31 grudnia 1998 r., a także miasta, którym nadano status miasta na prawach powiatu, przy dokonywaniu pierwszego podziału administracyjnego kraju na powiaty (Świnoujście, Sopot, Piekary Śląskie, Siemianowice Śląskie, Świętochłowice, Żory, Mysłowice). W konsekwencji mamy dziś miasta liczące poniżej 50 tys. mieszkańców, w których rada miejska realizuje równocześnie zadania rady powiatu, a prezydent – starosty (np. Krosno, Sopot, Skierniewice), a z drugiej strony miasta o połowę większe, w których władza podzielona jest między: prezydentem, starostą, zarządami dróg wojewódzkich, krajowych itd. (np. Inowrocław, Lubin, Ostrowiec Świętokrzyski, Gniezno, Ostrów Wielkopolski).

Przepis art. 91 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym w brzmieniu obowiązującym w dniu 1 stycznia 1999 r., z którym to dniem wprowadzony został nowy podział terytorialny państwa, dopuszczał możliwość nadania przez Radę Ministrów na wniosek właściwej rady miejskiej, miastu liczącemu mniej niż 100 tys. mieszkańców prawa powiatu. Na skutek nowelizacji tegoż przepisu z dniem 30 maja 2001 r., powyższa możliwość została uchylona.

Tymczasem utworzenie powiatów ziemskich, do których zostały włączone miasta prezydenckie, znacznie skomplikowało zarządzanie tymi miastami oraz utrudniło ich rozwój gospodarczy. Ilość problemów społeczno – gospodarczych rośnie bowiem wraz z wielkością miasta. W miastach liczących powyżej 70 tys. mieszkańców powinna obowiązywać ta sama zasada: „jedno miasto – jeden gospodarz”. Tego oczekują mieszkańcy miast od swoich reprezentantów wybieranych w wyborach bezpośrednich. Posiadanie statusu miasta – powiatu grodzkiego usprawnia zarządzanie miastem. To przecież prezydent miasta wybierany bezpośrednio przez mieszkańców jest najczęściej adresatem wniosków i żądań z ich strony, w których, nie mając kompetencji starosty, nie może udzielić pomocy.

Powyższa nowelizacja jest zatem konieczna, gdyż w ww. miastach prezydenckich nie posiadających statusu powiatu:

1. za utrzymanie ulic w mieście odpowiadają aż cztery różne jednostki – w tym jedna rządowa, a trzy samorządowe – miasto, powiat, województwo. Istnienie czterech zarządców dróg na terytorium jednego miasta uniemożliwia spójne działanie w zakresie ich utrzymania czy inwestycji, np. ulice sprząta kilka firm. W granicach miasta obowiązują różne stawki opłat za zajęcie pasa drogowego lub parkowanie w strefie płatnego parkowania ustalane przez czterech zarządców tych dróg. Miasto musi płacić horrendalne coroczne opłaty za zajęcie pasa drogowego np. dróg powiatowych w związku z wykonywanymi inwestycjami, m. in. w zakresie instalacji wodociągowo – kanalizacyjnych.

Tymczasem, zgodnie z art.19 ust.5 o drogach publicznych - W granicach miast na prawach powiatu zarządcą wszystkich dróg publicznych, z wyjątkiem autostrad i dróg ekspresowych, jest prezydent miasta.

2. za zarząd ruchem na ulicach miasta odpowiadają trzy jednostki – jedna rządowa i dwie samorządowe – powiat i województwo, w tym starosta zarządza ruchem na drogach gminnych i powiatowych. To nie pomyłka – prezydent miasta wybrany w bezpośrednich wyborach nie może decydować o tym, czy na „własnej” ulicy kategorii gminnej ma być ustawiony znak zakazu ruchu pojazdów, czy ograniczenie prędkości, bo decyduje o tym starosta.

Tymczasem, zgodnie z art.10 ust. 6 ustawy Prawo o ruchu drogowym - Prezydent miasta zarządza ruchem na drogach publicznych położonych w miastach na prawach powiatu, z wyjątkiem autostrad i dróg ekspresowych.

3. na różnych poziomach administrowania występuje pomoc społeczna (powiatowe centra pomocy rodzinie a gminne ośrodki pomocy społecznej),

4. działają „podwójne” domy kultury i biblioteki, z których korzysta ta sama społeczność miejska, a przede wszystkim zadania ustawowe w zakresie zaspokajania zbiorowych potrzeb wspólnoty miejskiej realizuje „podwójna” administracja, podczas, gdy Miasto Inowrocław m. in. na podstawie stosownych porozumień realizowało wcześniej istotne zadania, takie jak np. wydawanie pozwoleń na budowę, wydawanie praw jazdy, czy dowodów rejestracyjnych pojazdów, które po powstaniu powiatu musiały (wraz z urzędnikami!) być przekazane do powiatu,

5. powołane do walki z bezrobociem jednostki – urzędy pracy podlegają staroście, podczas, gdy to od prezydenta miasta oczekuje się walki z bezrobociem i utarło się przekonanie, że za poziom bezrobocia w mieście odpowiada prezydent, bo wybierany jest przez mieszkańców. Tymczasem, prezydent miasta nie ma wpływu na pracę Powiatowego Urzędu Pracy, gdyż to starosta dysponuje środkami na dofinansowanie miejsc pracy, w tym dotacjami na uruchomienie własnej działalności gospodarczej, prace interwencyjne, staże, itd.

6. nakładają się niektóre kompetencje, np. w zakresie tworzenia i prowadzenia izb wytrzeźwień,

7. prezydent miasta nie może prowadzić spójnej polityki oświatowej i lepiej gospodarować mieniem oświatowym, bo szkoły ponadgimnazjalne nie są miejskie, lecz powiatowe,

8. studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego przyjmuje rada miasta, ale interpretuje te istotne dokumenty planistyczne starosta wydając w I instancji jako organ administracji architektoniczno-budowlanej – decyzje o pozwoleniu na budowę,

9. występują mniejsze możliwości w pozyskiwaniu funduszy unijnych ze względu na wskazane powyżej ograniczenia w zakresie zarządzania infrastrukturą, choćby drogami oraz w zakresie instytucjonalnym,

10. niemożliwym jest ustalenie poziomu bezrobocia, bowiem GUS prowadzi statystykę w tym zakresie, jedynie dla powiatów. Tak więc dane statystyczne na ten temat mogą otrzymać jedynie miasta na prawach powiatu, podczas, gdy miasta prezydenckie nie posiadające takiego statusu, nie mogą liczyć na uzyskanie wiarygodnych danych, co do występującej w ich granicach stopy bezrobocia.

Mamy więc dziś w kraju kilkanaście miast na prawach powiatu mniejszych od Inowrocławia, liczących ok. 40 tys., np. Sopot, a z drugiej strony Inowrocław czy Lubin, które pozbawione są takich praw.

W przypadku Miasta Inowrocławia szczególnie ważny jest również fakt, iż Miasto to zamieszkuje 74.564 ludności. Zaludnienie Powiatu Inowrocławskiego wynosi 163.167 mieszkańców. Zatem, wyłączenie Miasta Inowrocławia ze struktury Powiatu Inowrocławskiego, spowoduje powstanie powiatu ziemskiego o liczbie ludności wynoszącej 88.603. Tymczasem, większość sąsiadujących z Powiatem Inowrocławskim powiatów jest w znacznie mniejszym stopniu zaludnionych, tj.: Powiat Aleksandrowski – 55.711, Powiat Mogileński – 46.408, Powiat Radziejowski – 41.510, Powiat Żniński – 70.696. W nieznacznie większym stopniu zaludnione są jedynie Powiaty: Bydgoski – 111.734 ludności i Toruński – 102.167 ludności.

Powyższe przeszkody w dalszym rozwoju gospodarczym, edukacyjnym i kulturalnym odczuwalne są w szczególnym stopniu w miastach prezydenckich takich jak Inowrocław, które pod względem liczby ludności w wielu przypadkach są większym miastem od powiatów, a których terytorium jest dwukrotnie większe od obszarów tych miast.

Rada Miejska Inowrocławia już w 2007 roku popierała inicjatywę, która znalazła wyraz w ww. senackim projekcie ustawy o zmianie ustawy o samorządzie powiatowym oraz ustawy – Kodeks wyborczy podejmując uchwałę nr VIII/127/2007 z dnia 20 czerwca 2007 roku w sprawie wyrażenia woli zainicjowania czynności zmierzających do przyznania gminie Miasto Inowrocław statusu miasta na prawach powiatu.

Stąd należy wyrazić głęboką nadzieję, iż projekt ustawy o zmianie ustawy o samorządzie powiatowym oraz ustawy – Kodeks wyborczy, zostanie objęty porządkiem obrad jednego z najbliższych posiedzeń Sejmu.

Na podstawie art. 18 ust.1 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym do właściwości rady gminy należą wszystkie sprawy pozostające w zakresie działania gminy, o ile ustawy nie stanowią inaczej.

Zgodnie z § 19 ust.2 Statutu Miasta Inowrocławia Rada Miejska Inowrocławia w sprawach, w których nie realizuje swoich uprawnień stanowiących i kontrolnych może wyrażać opinie, a także zajmować stanowisko.

Ze względu na przedstawione powyżej znaczenie senackiego projektu ustawy o zmianie ustawy o samorządzie powiatowym oraz ustawy – Kodeks wyborczy dla Miasta Inowrocławia, wywołanie uchwały jest w pełni uzasadnione. Inicjatorem wywołania uchwały jest Prezydent Miasta Inowrocławia.

Przewodniczący Rady Miejskiej Inowrocławia

Tomasz Marcinkowski